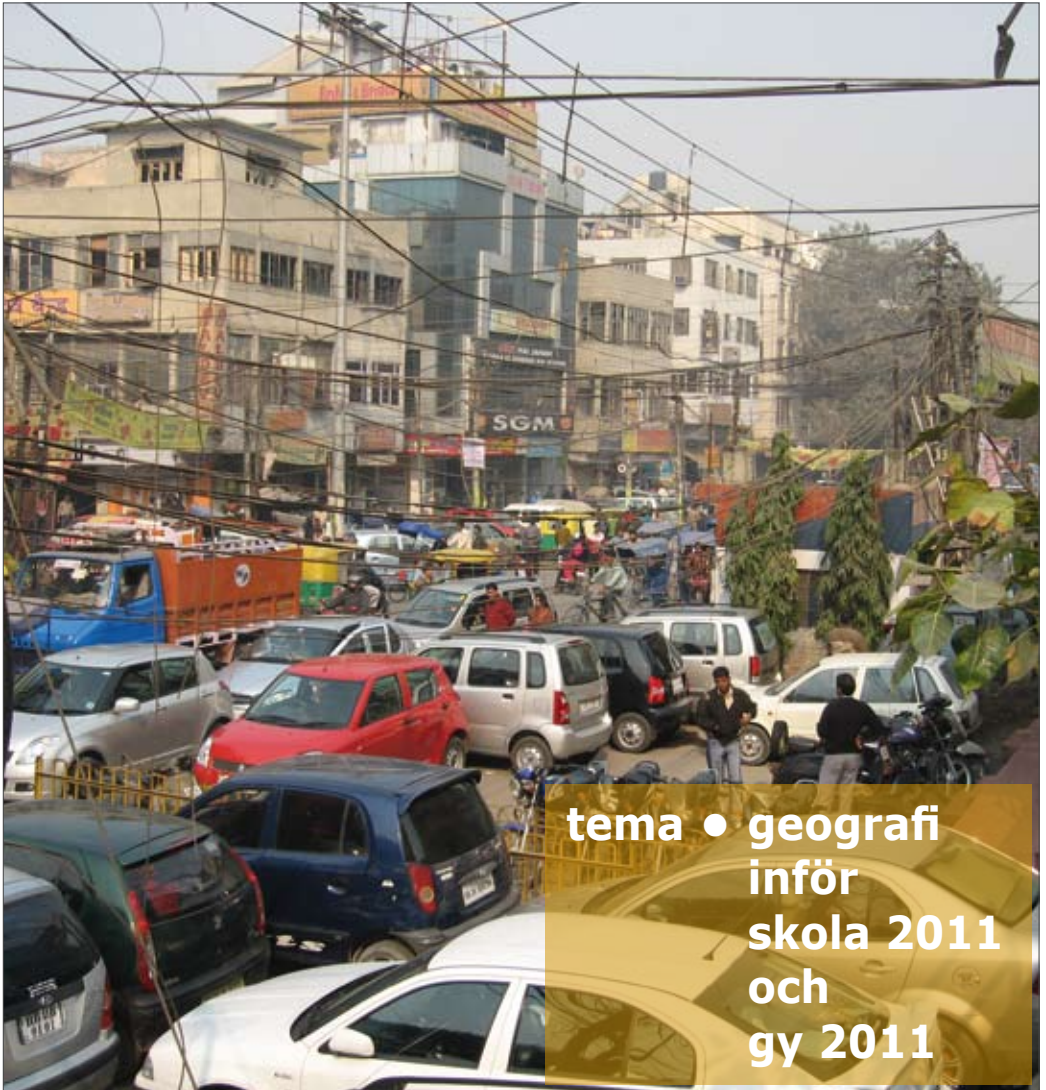

2010 Nr 3

G

GEOGRAFISKA NOTISER

ÅRGÅNG LXVIII • TIDSKRIFT FÖR GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

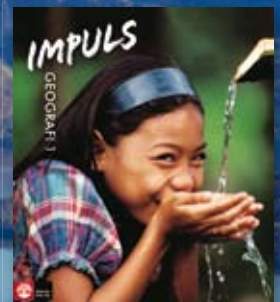
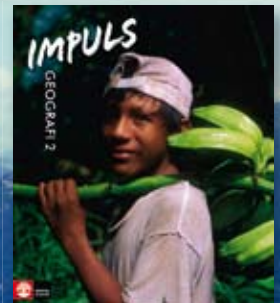
tema • geografi
inför
skola 2011
och
gy 2011

”Betonar det kanske viktigaste av allt i geografiämnet; förmågan att se sambanden.”

Enligt NE betyder ordet impuls ”påverkan som leder vidare”. Det har vi tagit fasta på. Vi har gjort ett läromedel som leder eleverna vidare – från kunskap till insikt och förståelse.

Geografi är ämnet som beskriver och förklarar varför Jordan ser ut som den gör, och varför det till exempel är tätbefolkat i en del av världen men folktomt i en annan. Impuls Geografi är läroboken som gör beskrivningarna levande och förklaringarna lättförståeliga och som betonar det kanske viktigaste av allt i geografi ämnet: förmågan att se sambanden mellan naturen, människan och samhället. Författare: Maria Bergman, Peter Kinlund

Titta på ett smakprov på www.nok.se/impuls

dagliga verksamheten använda geografiska namn där de behövs att det inte ska behöva nämnas i en kursplan.

Då och nu

Erfarenheterna från 1990-talets kursplane- arbete kan vara utgångspunkt för mer generella funderingar. Det aktuella samhället med dess värderingar och människosyn avspeglades de nya dokumenten. På 1990-talet var det nya en tilltro till elevers engagemang och egna ansvar för lärandet. Om man deltar i att utforma arbetet blir arbetet roligare och man vill lära mer. Nytt var också en större tilltro till lärarnas kompetens att utforma verksamheten. Lärare har lång utbildning, de är professionella. De ska inte detaljstyras. – Hur avspeglas dagens värderingar och människosyn i styrdokumentet år 2010?

Nya samhällsfrågor aktualiseras och de måste få plats i »den nya skolan». 1990-talets exempel vad gäller miljöfrågor visar att det kan vara svårt att föra in det nya i den redan befintliga strukturen, för att inte tala om att det krävs tid och lärare för att få det att fungera. Ändå måste man i varje ny generation av styrdokument hantera sådana förändringar. – Hur gör man 2010?

Successivt ökar kunskaper och förståelse inom alla discipliner. Därmed blir det

allt svårare att bedöma vad som är det viktigaste inom respektive skolämne. Det nya ska in, det som är mindre viktigt måste läggas åt sidan. – Vad är mindre viktigt nu än tidigare i skolämnet geografi? Vilka är nu ämnets »nyheter»?

Jag har ingående beskrivit arbetet i början av 1990-talet med mina förväntningar om en tämligen öppen process och med mina erfarenheter som visade att det behövdes ett långt hemligt skede. På den tiden var det ganska lätt att arbeta »hemligt», så som vi gjorde. Jag kan inte tänka mig att det är möjligt idag. Jag utgår också från att många fler idag är intresserade av att delta i framväxten av nya styrdokument och av att diskutera dem i olika media. – Är det så?

Den stora organisatoriska förändringen i skolvärlden i början av 1990-talet var kommunaliseringen. Ansvar och resurshantering flyttades ner på lokal nivå. Riktlinjer för verksamheten kom från centralt håll »där uppe», men förverkligandet måste ske med lokala resurser, både vad gällde tid och pengar. Det blev då större lokalt handlingsutrymme men också större belastning på lärarna. Mycket tid krävdes också av lärarna för att tolka den nya läroplanen och de nya, generellt skrivna kursplanerna. – Kommer det att behövas lika mycket tid den här gången?

*Solveig Mårtensson, docent emerita i kulturgeografi vid Lunds universitet,
läromedelsförfattare, skrev geografikursplaner och betygskriterier
för grundskolan och gymnasiet på 1990-talet.*

Mejl: sgm-hem@tele2.se

innehåll

Med hälsning från ordföranden (Annica Grundström)	101
Kretsarna kallar	101
Kretsarnas styrelser	101
Minnesord. Gunnar Odenchrants 1924–2010	103
<i>Karin Wakeham</i> : Nyheter i skolans värld	105
<i>Anders Fridfeldt och Lena Molin</i> : Modern geografi i skola och gymnasium	109
<i>Per Jarle Sætre</i> : Geografilærebøker og miljøkunnskap – en emnedidaktisk analyse	124
<i>Margit Werner</i> : Luzerndeklarationen och geografi för hållbar utveckling	137
<i>Lotta Jankell och Göran Dessen</i> : Geografiämnet idag och i framtiden – Gy 2011 ur ett lärarperspektiv	139
<i>Jan Wiklund</i> : Undervisningstips som hållbar utveckling inför Gy 2011	145
<i>Solveig Mårtensson</i> : En gammal kursplan förnyas	148